

אלול (7)

אלול, עבודה חיצונית

ימי האלול הם ימים של עבודה. אלו הם הימים שבהם משה רבינו עמל ועבד קשה לפני שקבל את הכל במתנה (שמו"ר פמ"ז, ז). כדי לקבל את המתנות בחודש תשרי, צריך לעבוד ולעמול, אם לא פותחים את הפה לא מקבלים מתנות. והעבודה היא עבודה של שלימות. בחודש אלול לא יתכן לשבת ולדבר לשון הרע, לא יתכן לקרוא עיתון, דברים אלו אינם שייכים לחודש אלול, כי בחודש זה צריכה להיות שלימות גם ב"ה" הפנימית וגם ב"ה" החיצונית, יראת שמים מושלמת בשתי המדרגות. למעשה בעבודת האלול, אנו עושים מעשים שלמעלה מדרגותינו. כי אם נעשה בחדש זה מעשים רק כפי דרגתנו, לא יהיה לנו 'אלול'.

והנה הנקודה החוזרת ביותר של ה'אלול' היא וצדקה תהיה לנו כי נשמור לעשות את כל המצוה הזאת לפני ה' אלוקינו כאשר צונו (דברים ו. כה). ואמרו במדרש (דברים רבה פ"ח. ה): למה הדבר דומה, למלך שהיה לו אבן טובה והפקידה אצל אוהבו א"ל: בבקשה ממך תן דעתך עליה ושמור אותה כראוי, שאם תאבד לא יש לך מהיכן לפרוע לי, ואף אני לא יש לי אחרת כיוצא בה, ונמצאת חוטא עלי ועליך.

כך אמר משה לישראל: אם שמרתם את התורה לא על עצמכם אתם עושין צדקה בלבד אלא עלי ועל הקב"ה, על עצמכם, מנין? שנאמר: "וצדקה תהיה לנו". אמתי? כי נשמור לעשות את כל המצוה הזאת. כלומר, ככל שאנו רועדים מיום הדין. אומרים לנו חז"ל, גם הקב"ה דואג, הבנים שלנו הם הבנים שלו, ואיכפת לו יותר מאשר איכפת לנו מהילדים שלנו, על הפרנסה, על הסייעתא דשמיא, על התורה שלנו, על הכל. יכול להיות מי שיאמר, לי לא איכפת לי, אני מוותר, אם לא תהיה לי פרנסה, מכל מקום יהיה לי בצמצום, אבל הקב"ה רוצה, הוא רוצה שנשמור לעשות את כל המצוה הזאת, כדי שיהיה לנו טוב.

זו הרגשה שאנשים הרגילים לאסוף כספים למטרות של צדקה מכירים אותה. המטרה קרובה אל לבנו, ואנו יודעים עד כמה אנו זקוקים לכסף זה, ואילו האדם שפתח עכשיו את הדלת לא מבין מה רוצים ממנו, חוסר התיאום הזה, מכאיב ביותר. הקב"ה כביכול רוצה מאתנו צדקה, ואם אנחנו לא מבינים, לא איכפת לנו. זה נורא ואיום.

רב פינקוס זצ"ל בספרו "אלול ימים נוראים"

קול דודי דופק

ימי חודש אלול הם זמן של קירבת ה', הלב פתוח, והקב"ה דופק על לבו של כל אחד ואחד, "קול דודי דופק". בימים אלו, שומה עלינו להתחזק בכמה נקודות בעבודת ה'. חז"ל (ברכות יז.) שואלים: נשים במאי זכין? במה זכות הנשים לעולם הבא? מתרצים שהן זוכות בזכות שני דברים: האחד: "באקרויי בנייהו לבי כנישתא", בכך שהן שולחות את הילדים ללמוד בבית הכנסת. והשני: "באתנויי גבריהו בי רבנן ונטרין לגבריהו עד דאתו מבי רבנן", בכך שהן מאפשרות לבעליהן ללמוד בבית המדרש, וממתינות להם עד שובם. שואלים המפרשים: מה פשר שאלת הגמרא, וכי אין לנשים מצוות רבות, שהן מחויבות לקיימן? הרי בכל מצוות לא תעשה, גם הנשים מצוות, במצוות עשה שאין הזמן גרמן, הן חייבות לקיים, כמו אכילת מצה בפסח. אם כן, יש להן מצוות רבות, עמן הן יכולות לזכות לעולם הבא. מה אם כן כוונת הגמרא בשאלה: "נשים במאי זכין"?

אומרים המפרשים, כי אכן בודאי יש לנשים זכויות רבות, לזכות לחיי העולם הבא, אבל השאלה היא: במה תזכנה הנשים לקום בתחיית המתים? שכן הפסוק אומר (ישעיהו כו. יט) "הקיצו ורגנו שוכני עפר כי טל אורות טלך", דרשו חז"ל (כתובות קיא.): כל המשתמש באור תורה, אור תורה מחייהו, וכל שאין משתמש באור תורה אין אור תורה מחייהו. מי שאין לו טל תורה, לא יזכה לקום בתחיית המתים. על כך שואלת הגמרא, הרי נשים אינן מצוות בתלמוד תורה, אם כן, אין להן טל תורה. במה תזכנה אפוא לתחיית המתים? מתרצת הגמרא, כי בכך שהן מסייעות לבעליהן ולילדיהן ללמוד תורה, יש להן זכות בתורת הבעל והילדים. זכות זו היא המחיה אותם לקום בתחיית המתים.

לכן בימים אלו של קירבת ה', אסור לאשה לשכוח הנקודה הזאת, עליה לבחון בעצמה עד כמה היא שייכת ללימוד התורה של הבעל. לא די בכך שהבעל הולך ללמוד, עליו לראות את אשתו שמחה בתלמוד תורה שלו. אם הוא מאחר להגיע כי התעכב ללמוד עוד קצת עם החברותא, הוא צריך לראות שיש בבית שמחה גדולה על כך שהוא למד עוד חצי שעה או שעה. שמחה זו נותנת לו דחיפה וחזוק להמשיך ולעמול בתורה, כך הבעל וכך גם הילדים.

ספר "יחי ראובן ימים נוראים"

לעני הרעב שבפתח אין זמן לרמזים

כדלים וכרשים דפקנו דלתיך

בפיוטי הסליחות אנו אומרים "כדלים וכרשים דפקנו דלתיך", וכוונת הדברים היא, שעני שעוד יש לו בידו דבר ערך בשווי כלשהוא, אינו דופק על דלתות, אלא מתקרב אל הפתח ואז הוא משתעל, או משמיע רעש אחד, כדי שהגרים בבית ירגישו בו ויעניקו לו דבר מה, אבל מי שהוא רעב ממש, ערום ויחף, אינו יכול להשתלט על רגשותיו, ואין לו פנאי לרמזים, אדם רעב דופק על הדלתות וצועק, הצילו. והנה אומרים חז"ל (ר"ה טז): כל שנה שרשה בתחילתה מתעשרת בסופה, שנאמר: "מראשית השנה", ואף ענין זה יש לפרש לאור דברינו: טבע האדם הוא, שאם היתה לו שנה נוחה ועומד הוא להתפלל בימים הנוראים, הוא חושב כי הוא מוחזק בטובה עוד השנה החולפת, אולם מחשבה זו היא טעות, כי תוקפו החוזה הישן פג לגמרי עם סיומה, כי גם בשנה שעברה היינו רק כמפקחים על רכוש שאינו שלנו, ולא היתה לנו שום בעלות עליו, ולכן כאשר מגיעים הימים הנוראים אנו צריכים להרגיש כרשים ודלים לגמרי, כאותו עני רעב שאין לו אפילו שוה פרוטה, ולבקש רחמים בזעקת 'הצילו' מהקב"ה, על הכל מחדש! ולכן כל שנה שרשה בתחילתה, כלומר: שמתפללים עליה בתחילתה כדלים וכרשים, מובטח שתתעשר בסופה.

ספר "כמוצא שלל רב ימים נוראים"

ה' ה'

חז"ל אמרו: האומר אחטא ואשוב אחטא ואשוב, אין מספיקין בידו לעשות תשובה (יומא פה:). ולאור דברי חז"ל הללו, רבים שנכשלו ב"אחטא ואשוב אחטא ואשוב", סבורים כי אמנם ננעלו בפניהם שערי תשובה. כי הפשט במילים "אין מספיקין בידו לעשות תשובה", הוא שאין מאפשרים לו לחזור בתשובה. אולם לא כל המפרשים סבורים כך, ויש אומרים, שאין שערי תשובה ננעלים בפניו, אלא רק "אין מספיקין בידו לעשות תשובה", כלומר אין מסייעים לו לעשות תשובה, אבל באמת אם אחרי שחטא הוא חזר בתשובה, אין לך דבר העומד בפני בעלי תשובה. (ירושלמי פאה א, א), והקב"ה מתרצה בתשובתו.

וכדאי לנו להתחזק בדברי ה"ילקוט הגרשוני", שכתב ליישב על פי הנ"ל את קושית הרא"ש על דברי הגמרא (ראש השנה יז): המפרשת את הפסוק "ה' ה'", אני הוא קודם שיחטא, ואני הוא לאחר שיחטא האדם ויעשה תשובה, והקשה, לשם מה צריך האדם את מידת הרחמים לפני שיחטא? ועל פי הנ"ל מיושבת קושית הרא"ש היטב, שכונת חז"ל באמרם: אני הוא קודם שיחטא, היא למי שאומר "אחטא ואשוב", כלומר גם אם לפני החטא התיר האדם לעצמו לעשות את החטא כי סמך על כך שישוּב בתשובה, מפני שבטח בה' שהוא בעל הרחמים, בכל זאת, אני הוא לאחר שיחטא האדם ויעשה תשובה, שאם חזר בתשובה, נמחל לו. אכן, לא

אפסו הסיכויים שתשובתנו תתקבל, גם אם היינו בבחינת: "האומר אחטא ואשוב אחטא ואשוב"

ספר "ומתוך האור ימים נוראים"

הלכה: נוהגים מראש חודש אלול ואילך לומר בכל יום אחר גמר התפילה מזמור כ"ז שבתהילים: "לדוד ה' אורי וישעי" בוקר וערב. ובמטה אפרים כתב שיש נוהגים לומר עד יום הכיפורים וסמך על זה מדרש שוחר טוב "אורי" בראש השנה "וישעי", ביום הכיפורים, יש שאומרים אותו רק עד שמיני עצרת ועד בכלל וסמך לזה דכתיב שם: "כי יצפנינו בסוכה", שהוא רמז לסוכות ויש אומרים גם בשמיני עצרת משום ספיקא דיום השביעי של סוכות, ויש שכתבו לאומרו בחוץ לארץ עד אחרי שמחה תורה.

ספר "הרת עולם"

פתגם: המביט לחטאי עצמו לא יראה את של זולתו

ספר "שמחלה"

חקירה: ראייה ברגל: טמא

טמא פטור מראייה, או שהוא חייב ורק אינו יכול לקיימה משום שאינו יכול להיכנס לבית המקדש. (משנת יעבץ או"ח מב)

ספר "קובץ יסודות וחקירות"

סיפור: שאלת חכם

עני מרוד הסב אל שולחנו של עשיר קמצן. הגישו לפניו קציצה של בשר, הציץ בה וראה, שהלחם מרובה בה מן הבשר, היה חוכך בדעתו ומהסס, משנשאל לסיבת היסוסו, נענה ואמר: דומני שיש שאלה בקציצה זו. שאלה? תמה בעל הבית, הלא הבשר הוא חלק למהדרין! נתחייך העני ואמר: לא לבשר אני חושש, כי אפילו אם נמצא בו חשש כלשהו הריהו בטל בשישים, השאלה נוגעת לעצם הקציצה האם חייבת היא בהמוציא.

ספר "חד וחלק" חלק ד' (דף עט)

מזל טוב ליום הולדת של בני שלמה בן מלכה נ"י

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה של דינה בת מרים, ויקטוריה שושנה בת ג'ויס חנה, רפאל יהודה בן מלכה, אליהו בן מרים, שלמה בן מרים, חיים אהרן לייב בן רבקה, שמחה ג'וזת בת אליז, חיים בן סוזן סולטנה, סשה שלום בן דבורה רחל, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלמה, פייגא אולגה בת ברנה, אברהם בן רחמונא רינה בת פיבי. לידה קלה לרינה בת זהרה אנריאת. זרע של קיימא לחניאל בן מלכה ורות אוריליה שמחה בת מרים. לעילוי נשמת: ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן משה

יוסף גרמון כולל עקס לע בען

לכל עניני הדף נא לפנות במייל ל:

germon73@hotmail.fr

ניתן למצוא את העלון

www.kollel-aixlesbains.fr